

גיליון מס' 390 פרשת בלק
תש"פ שנה שמינית

מבצע מיוחד לחודש הקרוב!!!
הקדשה ע"ג הגיליון בסך 100 ₪ בלבד
כל הקודם זוכה!

וזכות השותפות בהפצת דברי התורה של מרן שר
התורה שליט"א תעמוד לכל התורמים החשובים
לראות ברכה והצלחה בכל העניינים
לתרומות: 053-3145900

דברי עשי"ה

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

הערות הקוראים

בעקבות קוראים רבים שהעירו על מה שהבאנו בשבוע שעבר הערת רבינו כיצד ניתן להטביל חרב טמא, הננו להשלים את היריעה מדברים שהובאו בסוף הספר שבענו מטובך, וזה לשונו:
מה שהקשה רבינו כיצד ניתן להטביל חרב טמא, העיר ת"ח אחד שליט"א: בפשוטו יש עצה להחזיק החרב ע"י פשוטי כלי עץ שאינם מקבלים טומאה וכך להטבילו למקוה. וכן אפשר לזרוק את החרב במים ואחרי זה יוציאנה אדם טהור.
גם יש שיטה (ע"י תוס' ב"ק ב: ד"ה דאילו), דחרב כחלל אינו עושה חרב אחר כי"ב, ולפי"ז אפשר להחזיק החרב אפי' עם כלי ברזל.

בברכת יישר כח לכל המגיבים הרבים
יצחק גולדשטוף

פנינים בעקבות הפרשה - בלק

אמר רבנו. הנה כתבתי בספר "אורחות יושר" אודות דברי חז"ל "שני חכמים עמדו בעולם אחד מישראל ואחד מאומות העולם ושניהם אבדו מן העולם כו' למה שלא היתה מתנתן מן הקב"ה אלא חוטפין אותה להם" וקשה איך אפשר לחטוף בעצמו חכמה הרי ה' יתן חכמה ומפיו דעת ותבונה?! וכתבתי שבעיקר הדבר כל המתייגע בתורה זכותו שיידע ויחכם, אבל אם אינו לומד בדרך שהקב"ה רוצה, כגון הלומד בט"ב ובימי אבלות או בליל שבת לאור הנר או לאור שנעשה באיסור על ידי ישראל, או שלומדים ומהרהרים ד"ת במקומות האסורים בהרהור או באמצע התפילה וחזרת הש"ץ וקדיש נקרא שחטפו חכמה לעצמן ולא מהקב"ה ולכן חכמה כזו לא תצלח. ועל כך - שכתבתי כגון באמצע חזרת הש"ץ, אחד כתב לי - איך אתה כותב כך שזה חוטף, וכתב שצריך למחוק את הדבר מהספר, ועניתי: כל הספר כדאי בשביל זה לבד. (כל משאלותי)

פניני הפרשה

"וירא בלק בן צפור" (כב, ב)

פעם בסעודת השבת שאל רבנו את הנכדים: מי היה יותר רשע: בלק או בלעם?

כי לכאורה מכל הפרשה נראה שבלק רשע גדול יותר והוא אשם בכל, הוא קרא לבלעם לקלל, כי הרי בלעם עצמו אמר "לא אוכל לעבר את פי ה' (פסוק י"ח) וכן "אשר ישים אלקים בפי אותו אדבר" (פסוק ל"ח). ומצד שני, הרי בלעם נסה שוב ושוב לקלל את ישראל [ועיין רש"י בפסוק י"א שבלעם שנא יותר מבלק], וכן נראה גם בגמרא, שבלעם רשע יותר, שעליו אמרו בריש פרק חלק (סנהדרין צ') שאין לו חלק לעולם הבא, ועל בלק לא אמרו כן. וכן אמרו בהוריות (י' ב') שבשכר מ"ב קרבנות שהקריב בלק הרשע זכה ויצתה ממנו רות, והרי הקריב כהוראת בלעם, ולמה בלעם לא זכה לשכר, ונראה מזה שבלעם רשע יותר.

והתשובה: בלעם יותר רשע! בלק בקש לקלל משום שפחד מישראל, וכמו שהעידה התורה: "ויגר מואב מפני העם מאד" וגו', ואין אדם נתפס על צערו, ולכן על הדברים הטובים שעשה קבל שכר, אבל בלעם לא היה שייך לכל זה, והגיע רק בגלל בצע כסף וכבוד, ולקלל בגלל בצע כסף וכבוד, זה כבר מדות מושחתות! לכן לא קבל שכר ואין לו חלק לעולם הבא.

והוסיף בטעמא דקרא עוד, כי ידועים דברי המדרש המובאים ברש"י (כ"ב ה'): 'מפני מה השרה הקב"ה שכירתו על גוי רשע, כדי שלא יהא פתחון פה לגויים לומר, אלו היו לנו נביאים חזרנו למוטב, העמיד להם נביאים'. וקשה והרי זה היה נביא רשע, ויכולים עדין לטעון: אם היה לנו נביא צדיק היינו חוזרים למוטב.

והתשובה דומה ליסוד הנ"ל: באמת בלעם היה הטוב שבאומות, אבל מתוך שנעשה נביא והכל היו צריכים לו, עלתה גאותו, ועל ידי זה הגיע לכל המדות המושחתות, ובזה ראו הגויים שלא טוב בשבילים נביאים.

(שבענו מטובך)

לזכרו של הגר"י גולדנטל זצ"ל

דמות-פלא נעקרה מכותל המזרח של בית הכנסת 'לדרמן', הגאון רבי יוסף גולדנטל זצ"ל, הוא הגבר הקים עולה של תורה בעיר אופקים שבדרום ארץ ישראל, וממקום שומם הפכה לקהילת בני תורה עובדי ה', והיה דוגמא לעבודת ה' בשמחה על אף הנסיונות המרים בהם נתנסה בהקמת מוסדות התורה, ולקבלת כל אדם בסבר פנים יפות.

במשך עשרות שנים הוא גר בשכנות לרבינו שליט"א, ובמשך תקופה ארוכה, אשת רבינו הרבנית בת שבע ע"ה היתה באה עם הילדים הקטנים מידי שבת בבוקר כדי לשמח אותם ולשמוע מאמרות נועם של הפרשה. במשך שנים רבות אחרי זה, כשהגאון רבי יוסף כבר היה מוכר כמקים עולה של תורה והיה מגיע לבית רבינו עם נדיבי עם שעוזרים לו למוסדות, היתה הרבנית מזכירה לו את הימים בהם היתה שומעת עם הילדים פניני תורה על הפרשה...

על אף גילו המתקדם, היה מגיע בקביעות כמעט לפני כל נסיעה לחו"ל לבקש את ברכת רבינו, והיה מגיע תדיר להיוועץ איתו באשר יפנה, ורבינו השיב לו בעין יפה, ואף הגיעו לא פעם לבקר את תלמידי המוסדות באופקים.

כמו כן, היתה לו לרבינו היכרות נוספת עם הגר"י ומשפחתו, כשהיה משיב בקביעות על מכתבים לבניו של הגר"י זצ"ל, ביניהם לבנו הגר"ר יששכר ברוך שליט"א, שהיה שולח בקביעות מכתבי שאלות.

בתמונה: רבינו מקבל את הגאון רבי יוסף זצ"ל (היושב סמוך לרבינו) בסבר פנים יפות, תמוז תשע"ו.

להצטרפות לרשימת מקבלי הגיליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגיליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

ותלמדם חוקי חיים - פרק יז היה קרוב ונתרחק (ג)

והנה עובדא שקיבלנו מכלי ראשון, (מידידנו רנ"ו שהיה בשעת מעשה): היה בחור בן תורה שירד מהדרך והתגלגל עם מעשיו הרעים עד כדי שלא שמר מצוות ואף לא הניח תפילין. מיותר לציין כי הוריו לא חדלו מלהתאבל עליו.

'ישראל אף על פי שחטא, ישראל הוא', ויום אחד הוא נצנצה בו רוח טהרה, והוא ביקש להיכנס לרבינו שליט"א, בהשגחה פרטית הוא פגש במכר קרוב לביתו של רבינו, שהתחייב לבחור 'אם תניח כל יום במשך שני חודשים תפילין, אדאג לך לכניסה באופן אישי ורגוע'. הוריו של הבחור היה מרוגשים מהצעד הזה, שהוא מהפך של ממש כלפיו.

ואכן, הבחור עמד בדיבורו והמכר דאג לו שיבוא בזמן ריק מאנשים.

כשהגיע, המכר נבהל... כי הבחור לבש תלבושת של נערים כמותו, המתאימה יותר לתלבושת של פועלים המשחקים בכדור, כשעל ראשו בלורית נאה, ובמקרים מעין אלו רבינו מעיר שילך ויתלבש... או שהוא לא מקבל נשים וכדומה... אבל את הנעשה אין להשיב, הבחור כבר היה בחדר.

המקורב הסביר בקצרה לרבינו שהבחור ירד מהדרך וכבר חודשיים תמימים שהוא מניח תפילין וכעת הוא בא להתברך.

רבינו הביט בו ואמר 'אתה צריך לגלח את הבלורית שלך, ואז חשב פנים מחייכות ואמר לו, והעיקר שלא תניח תפילין בשבת' - - - -

הבחור, גם המכר, שהיו בהלם מוחלט יצאו שניהם עם חיוך ענק על הפנים, אחרי שני 'הגערות' שהבחור קיבל... זה בדיוק מה שאמרו חז"ל שמאל דוחה וימין מקרבת!...

מיותר להוסיף כי מאותו יום ואילך הבחור החל להקפיד על הנחת תפילין (ביום חול) והחל בהדרגה להוריד את הבלורית...

רבינו נתחייך ואמר לו, אם ככה תנסה לתת לו 'סוכריה'. תבטיח לו איזה פרס. האבא ניסה, ואכן העיצה 'עבדה'. כי לפעמים העיצה הפשוטה של שמאל דוחה מועיל, אבל לפעמים דווקא 'מין מקרבת' מועיל.

תן לו סוכריה.

חשוב להוסיף כי רבים שמעו מרבינו את המשפט 'תתן לו סוכריה' בשלל נושאים, כולל שלום בית בין בני זוג, כשאין הכוונה בדווקא לממתק סוכריה אלא למתנה אישית שתתן הרגשה טובה בין איש לרעהו, ויביא את התועלת הרצויה. [הערת חתן רבינו, הגר"ש שליט"א: אמנם בגמרא נזכר שמאל דוחה וימין מקרבת לגבי תינוק, אבל בתקופתנו גם הנערים והבוגרים יותר, נחשבים בזה לתינוקות וימין מקרבתם].

גם הבחורים צריכים קירוב. רבינו משתתף בעצרת, סמוך להיכל ארון הקודש בישיבת פונב'ז.

להתייחס בכבוד

כאן חובה להדגיש, כי אמנם הילד הסורר משקה את הוריו במים מרים עם התנהגותו, וגורם להם צער גדול בנים נוראי, עם כל זה על ההורים להיזהר בכבודו ולראות בו גם את החלק הטוב.

לקרב או לרחק? לגעור או להתעלם, להעניש או להמתיק, להוציא אותו/אותה מהבית או דווקא זה הזמן לקרב לחיק הבית.

שאלות כאלו ודומות, הם העומדות בליבה של הסוגיה מול הילד השונה והמבקש לשנות את צביון הבית. הורים המגיעים בשאלות אלו מרגישים כמו בתוך ספינה מתרועעת בלב ים, כותלי ביתו של רבינו כבר ראו דמעות רבות בנושאים אלו, השואלים כמו מבקשים גשר בטוח לחצות את האוקיינוס הסוער הזה...

למעשה יש כאן הוראות בשני מישורים, במישור הבית הפרטי, ההורה מול הילד, וזו הנהגה פרטית לפי כל משפחה וסגנונה, ובמישור הציבורי, הנהגת המוסד/הישיבה בו חוסה הצעיר.

מבקשים גשר בטוח לחצות בו. רבינו עובר על גשר

קודם שמאל דוחה

בגמרא (סוטה מ"ז א') נאמר כי שמאל דוחה וימין מקרבת. בעיון במשנתו של רבינו עולה כי לא בחינם הגמרא הקדימה את השמאל לימין, כי אכן תחילה יש להשתמש בתוכחה ובדחיה, וללכת עם הילד בחינוך הקשה יותר, ורק אם זה לא מועיל = ימין מקרבת.

וכך היה עובדא:

בימי חופשת בין הזמנים, נכנס אל חדרו של רבינו, אבא למספר ילדים מצוינים, עיניו היו עצובות ודוק של דמעות כיסה את השמחה שנעלמה ממנו. 'הרב' הוא אמר ברעד, בני בן ה-12 מסרב לקום בבוקר לתפילה בזמנה, הוא קם מאוחר מאוד וכל המשך היום שלו נראה גם הוא בהתאם... מה עלינו לעשות?

רבינו: - הוא לא רוצה להתעורר בזמן? קח מים ותשפוך לו על הפנים, הוא יתרענן ויתעורר!...

האבא: אבל זה ירגיז אותו עוד יותר? ורבינו בשלו: תנסה.

כעבור יומים חוזר האבא מאוכזב, ניסיתי ולא עזר כלום, הוא כועס ולא מוכן להתעורר בזמן.

ישראל אף על פי שחטא. (למצולמים אין כל קשר לנאמר)

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי 'קהילות' ו'נדרים פלוס' בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 - שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 - שלוחה-4310